

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 2019

VD/424/02.03.00.00/2019

JTS/AT, HR

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) mukaan kunnallisista sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelujen käyttäjältä, jollei palvelua ole säädetty maksuttomaksi. Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää maksun suuruuden lain antamissa puitteissa. Palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta on annettu asetuksella sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992). Asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa on määritelty tietyille palveluille enimmäismaksu, tai maksu on säädetty perittäväksi asiakkaan maksukyvyyn mukaan. Maksujen enimmäismäärät ja tuloajat tarkistetaan joka toinen vuosi kansaneläkeindeksin ja työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti. Edellinen indeksitarkistus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin on tehty vuonna 2018. Indeksikorotuksia ei tehdä vuonna 2019.

Asiakasmaksuhinnastossa esitetään asiakasmaksujen määrittämistä tilapäisen perhehoidon uusille palvelutuotteille sekä asiakasmaksujen yhdenmukaistamista eri asiakasryhmien välillä.

Perhehoitoa laajennetaan järjestettäväksi sosiaalihuollon palveluna vanhuksille ja vammaisille ja hinnastossa esitetään maksuja perhehoidon eri tuotteille. Asiaksmaksu peritään myös tulo- ja lähtöpäiviltä. Maksun voi periä sekä perhehoitajan että asiakkaan kotona annettavasta perhehoidosta. Asiakkaan kotona annettavan palvelun maksussa on huomioitu, että asiakas vastaa itse ylläpidon kustannuksista.

Perhehoitoa on järjestetty jo pidempään erityishuoltona kehitysvammaisille, minkä vuoksi hinnastossa on määritelty lyhytaikaisen perhehoidon maksut kehitysvammaisille. Nykyinen vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki ovat ehdotettu yhdistettävän yhdeksi vammaisten henkilöiden erityispalveluja koskevaksi laiksi. Koska erityishuoltona palvelua saavilla vaikeavammaisilla ja kehitysvammaisilla tulisi olla samat maksuperusteet, asiakasmaksuhinnastossa esitetään maksujen yhtenäistämistä kehitysvammaisten ja vaikeavammaisten osalta. Toisin kuin sosiaalihuoltolain mukaan palvelua saavilta, erityishuollon piirissä olevilta asiakkailta ei voida periä maksua erityispalveluista, jota ovat muun muassa avustaminen, hoito ja huolenpito. Asiaksmaksu voidaan periä vain ylläpidosta, jota voi olla muun muassa ateriat, majoittuminen ja tarvikkeista muodostuneet kustannukset. Asiakkaan kotona järjestetystä perhehoidosta ei peritä maksua, koska asiakas vastaa itse ylläpidon kustannuksista.

Asiakasmaksuhinnastossa esitetään lyhytaikaisen palveluasumisen eri palvelutyyppien maksujen yhdenmukaistamista tasolle 21,40 euroa hoitopäivältä.

Lyhytaikaista palveluasumista järjestetään henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua tai tukea asumisessa tai asumisensa järjestämisessä. Palvelun sisältö ja kesto vaihtelevat eri palvelutyypeissä huomioiden kohderyhmän palvelun ja tuen tarve. Asumispalvelu voi olla kestoaltaan muutaman päivän pituisia kotona asumista tukevia hoitajaksoja tai useamman kuukauden mittaisia arviointi- ja kuntoutusjaksoja. Sosiaalihuoltolain tarkoittamista asumispalveluista ei ole säädetty asiakasmaksulaissa eikä asetuksessa eikä palvelua ole myöskään säädetty maksuttomaksi, joten kunta voi periä niistä päättämänsä asiakasmaksun. Lyhytaikaisen palveluasumisen asiaksmaksu ei kuulu sosiaali- ja terveydenhuollon maksukatossa huomioitaviin asiakasmaksuihin. Asiaksmaksu peritään myös tulo- ja lähtöpäiviltä. Vanhusten lyhytaikaisen hoivan asiaksmaksu on erillispäätöksellä määrätty 21,40 euroa hoitopäivältä (*Sosiaali- ja terveyslautakunta 18.12.2012 § 22*).

Lyhytaikaisten palveluasumisen eri palvelutyyppeiden asiakasmaksuja esitetään muutettavaksi tasolle 21,40 euroa, jolloin samansuuruinen maksu edistäisi asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua ja mahdollisuutta saada tarvitsemaansa palvelua. Asetettaessa maksu kohtuulliselle tasolla maksu voidaan lähtökohtaisesti periä ilman erillistä asiakasmaksun alennusta. Asiakasmaksun ollessa 38,80 euroa suurimmalle osalle palvelunkäyttäjistä tehdään erillinen viranomaisen päätös asiakasmaksun alentamisesta asiakasmaksulain 11 § mukaisesti. Asiakasmaksun alennus tai perimättä jättäminen tulee kyseeseen, mikäli maksun periminen vaarantaa asiakkaan tai perheen toimeentulon tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

Asiakasmaksuhinnastossa ehdotetaan yhtenäisiä maksuja erityishuoltona palvelua saaville yli 16-vuotiaille kehitysvammaisille ja vaikeavammaisille, joilta voidaan periä maksu vain ylläpidosta. Asiakasmaksuhinnastossa on esitetty yleisperiaatteet vammaispalvelulain mukaan palvelua saavien maksun perimisestä ja asiakasmaksu pitkäaikaisesta palveluasumisesta, mutta ei erillistä maksua lyhytaikaisesta palveluasumisesta palvelun käytön ollessa vähäistä. Maksu on peritty aterioista ja asumisesta hinnastossa esitettyjen yleisperiaatteiden mukaisesti. Koska ylläpidon maksu voidaan periä vain palveluista, joita asiakas on käyttänyt, yli 16-vuotiaiden lyhytaikaisen palveluasumisen maksussa säilytetään mahdollisuus valita aterioiden osalta täysihoito tai puolihoito. Alle 16-vuotiaiden maksuun ei ehdoteta muutosta.

Asiakasmaksuhinnastossa esitetään kotiutusasumisen ja kuntoutus- ja valmennusyksiköiden asiakasmaksun muuttamista tasolle 17,90 euroa hoitopäivältä.

Kotiutusasuminen ja kuntoutus- ja valmennusyksiköissä järjestettävä palvelu on tarkoitettu sairaalassa olleiden asiakkaiden kuntoutuksen aktiiviseen tukemiseen. Asiakkaat eivät enää tarvitse sairaalahoitoa, mutta eivät vielä pärjää itsenäisesti kotonaan. Sairaalaan kotiutusasumiseen tai kuntoutus- ja valmennusyksikköön siirtyminen mahdollistaa asiakkaalle hoidon ja kuntoutuksen jatkumisen sekä myös sairaalalle paikkojen vapautumisen sairaalahoitoa tarvitseville asiakkaille. Sairaalan päivakohtainen asiakasmaksu on 17,90 euroa maksukaton täyttymisen jälkeen, kun taas kotiutusasumisessa asiakas maksaa huomattavasti korkeampaa asiakasmaksua 38,80 euroa. Samansuuruinen asiakasmaksu edistäisi siirtymistä kotiutusasumiseen sekä tukisi pitkään sairaala- ja kuntoutusjaksolla olevan asiakkaan mahdollisuutta käyttää palvelua taloudellisesta asemasta riippumatta. Kotiutusasumisen asiakasmaksu ei kuulu sosiaali- ja terveydenhuollon maksukattoon.

Toimialalla on pantu täytäntöön 1.1.2019 alkaen toimeentulotuen perusosaan sidottujen käyttövarojen ja tuloarajojen muutokset toimeentulotukeen tehdyn erilliskorotuksen vuoksi:

- Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon vähimmäiskäyttövara on nostettu 253,62 euroon kuukaudessa toimeentulotuen perusosan muutoksen mukaisesti.
- Lastensuojelun sijaishuollon maksujen tuloarajat on nostettu toimeentulotuen perusosan muutoksen mukaisesti.

Asiakasmaksuhinnastoon esitetään päivityksiä:

- Maksuttomiin terveystalouteihin lisätään terveyskeskuksessa annettu hyposensibilisaatiohoito (siedätyshoito). Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen (912/1992) 11 pykälän 2 momentin mukaan terveyskeskuksessa annetusta hyposensibilisaatiohoidosta ei saa periä maksua.
- Vammaispalveluiden (ml. kehitysvammaiset ja vammaiset) ateriamaksut ovat 6,50 €/puolipäivä ja 11,40 €/kokopäivä. Otsikkoon lisätään vammaiset.
- Veturipolun palvelutalon ateriamaksut poistetaan, koska palvelutalon toiminta on lakkautettu.
- Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen maksussa vuokra on eriytetty asiakasmaksusta 1.1.2019 alkaen. (Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.11.2016 § 16, Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.2.2018 § 6)

Esitetyt muutokset on merkitty liitteenä olevaan asiakasmaksuhinnastoon punaisella värillä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.1.2019 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut oheisen liitteen mukaan 1.2.2019 alkaen.

Käsittely:

Talous- ja hallintojohtaja selosti asiaa.

Jäsen Antero Eerola esitti, että Vantaa luopuu terveyskeskusmaksusta Helsingin mallin mukaisesti. Kaupungin taloudella maksujen merkitys ei ole suuri. Pienituloisille ja usein sairastaville ihmisille kasaantuvat maksut ovat kuitenkin taloudellinen taakka. Lisäksi jäsen Antero Eerola esitti, että kaupunki luopuu yksityisten perintäyhtiöiden käytöstä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen perimisessä. Yksityinen perintä merkitsee usein sitä, että pienet maksut voivat nopeasti paisua isoiksi summiksi, jotka edelleen vaikeuttavat pienituloisten ihmisten taloudellista tilannetta. Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Liite:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.2.2019

Täytäntöönpano: - sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
 - valmistelijat

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

talous- ja hallintojohtaja Ari Toiva, puh. 09 8392 4290

lakimies Maija Voutilainen, puh. 050 303 4662

palveluesimies Noora Tainio, puh. 043 826 8000

Sähköpostit ovat muodossa etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi